

باسمه تعالی

تحلیل شاخصه های راوی در منظومه های روایی مهدی اخوان ثالث

دکتر هدی عرب زاده

استادیار گروه زبان و ادبیات فارسی دانشگاه

ولایت

چکیده

مهدی اخوان ثالث (1307-1369)، شاعر شهیر معاصر، همچون سلف خود، نیما، نسبت به سرودن منظومه های روایی اهتمام خاصی داشت. شکار، کت پیه، قصه شهر سنگستان، مرد و مرکب، آنگاه پس از تندر و... از جمله مشهورترین منظومه های روایی او به شمار می آید. اخوان ثالث، خود، به صراحت در این خصوص چنین می گوید: «روایت نوعی شعر است. من روایت را به حد شعر اوج داده ام؛ اما شعر را به حد روایت تنزل نداده ام.» به همین دلیل محققان به بررسی ساختار روایی آثار وی پرداخته اند و خصوصیات نظیر توالی تصاویر، توالی فضا سازی، نمادپردازی و... را از جمله شاخص ترین خصوصیت های روایی منظومه های اخوان برشمرده اند.

نگارنده در مقاله حاضر، تلاش می کند تا شاخصه های راوی در منظومه های روایی اخوان را مورد بررسی قرار دهد. مطالعه براساس نظریه های روایت و به طور مشخص «نقطه دید»، انجام می شود. اینکه راوی داستان را از چه زاویه ای مطرح می کند (سوم شخص یا من راوی و...)، چگونگی دسترسی به خود آگاه، زمان روایت و زمان افعال و... از جمله موضوعاتی است که در مهم ترین منظومه های روایی اخوان نظیر. شکار، کتیه، قصه شهر سنگستان، مرد و مرکب و... مورد مذاقه قرار می گیرد.

واژگان کلیدی: مهدی اخوان ثالث، منظومه های روایی، راوی، نظریه های روایت و نقطه دید.